

Onderwijs- en examenregeling 2023-2024

Hogeschooldeel. Algemene Bepalingen

Besluitvormingskader

Instemming HR : 24 mei 2023
Vaststelling CvB : 1 juni 2023
Ingangsdatum : 1 september 2023

Preambule

De voorliggende OER is in december 2022 tot stand gekomen. Gezien de afgelopen periode kan het zijn dat de coronamaatregelen op enig moment weer gaan gelden. Tijdens de coronaperiode werd het negatief bindend studieadvies niet toegepast. Voor de OER 2023-2024 wordt het negatief bindend studieadvies weer gehanteerd. Mochten er op grond van een servicedocument van het ministerie wijzigingen vereist zijn in de OER dan worden deze volgens de gebruikelijke (medezeggenschaps)procedures vastgesteld.

INLEIDING

De OER wordt jaarlijks vastgesteld en geldt voor de duur van één studiejaar. Een OER van een vorig studiejaar is ook niet meer geldig in een nieuw studiejaar. Er wordt voorzien in overgangsmaatregelen als er zaken voor de zittende studenten worden gewijzigd. Deze overgangsmaatregelen zijn apart beschreven in de OER.

Daar waar in de OER sprake is van de aanduiding 'schriftelijk(e)' moet tevens worden gelezen 'per email.' Daartoe is het woord 'schriftelijk' in de begrippenlijst opgenomen. Onder 'schriftelijk' kan aldus ook 'per email' worden verstaan. Ook de aanduiding 'schriftelijk of per email' kan voor komen.

Dit geldt niet voor schriftelijke toetsen. Voor het juiste onderscheid in verband met organisatie, geldt dat onder een schriftelijke toets een 'pen en papier toets' wordt begrepen.

In artikel 1.4 is een bepaling opgenomen met betrekking tot de examencommissie. Dit heeft als doel de studenten te informeren met welke vragen/verzoeken zij zich tot de examencommissie kunnen wenden. De voorwaarden die gelden voor de specifieke gevallen, zijn opgenomen in de desbetreffende artikelen.

De onderwijs- en examenregeling is verdeeld in verschillende hoofdstukken. Hoofdstuk 1 bevat de algemene bepalingen; hogeschool brede regelingen die voor alle opleidingen gelden. In de opleidingsdelen kan hiervan niet worden afgeweken, tenzij in hoofdstuk 1 hiervoor expliciet ruimte wordt gegeven. Ook kunnen er aanvullende regels nodig zijn om een onderwerp in een specifieke opleiding goed te regelen. Dat gebeurt in de opleidingsdelen. Daarin wordt beschreven wat de eindkwalificaties zijn waartoe de opleiding opleidt en hoe de opleiding is opgebouwd. De onderwijsprogramma's maken daarom ook onderdeel uit van de OER. De opleidingsdelen zijn te vinden in hoofdstuk 2 en verder.

INDELING ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

Hoofdstuk 1 Hogeschooldeel. Algemene bepalingen.

Bijlage 1: Toetsregels

Hoofdstuk 2 Bacheloropleiding Leraar Basisonderwijs

Hoofdstuk 3 Bacheloropleiding Journalistiek

Hoofdstuk 4 Bacheloropleiding Communicatie

Hoofdstuk 5 Bacheloropleiding Bedrijfskunde

Hoofdstuk 6 Bacheloropleiding Human Resource Management

Hoofdstuk 7 Bacheloropleiding ICT

Hoofdstuk 8 Bacheloropleiding Social Work

Hoofdstuk 9 Masteropleiding Contextuele Benadering

Hoofdstuk 10 Master Speltherapie

Hoofdstuk 11 Bacheloropleiding Theologie

Hoofdstuk 12 Bacheloropleiding Leraar Godsdienst 2^e graad

Hoofdstuk 13 Masteropleiding Leraar Godsdienst 1e graad

Hoofdstuk 14 Bacheloropleiding Verpleegkunde

Hoofdstuk 15 DTO Bacheloropleidingen

Hoofdstuk 16 DTO AD-opleidingen (incl. Ad-SWidZ cohort 2016)

Hoofdstuk 17 DTO PABO Zij-instroom opleiding

Hoofdstuk 18 Honoursprogramma

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	De onderwijs- en examenregeling	6
Titel 3	Algemene bepalingen	6
Titel 4	Toelating tot de opleiding	11
Titel 5	Het onderwijs	13
Titel 6	De toetsen	15
Titel 7	Beoordeling van toetsen	20
Titel 8	Examens	23
Titel 9	Studievoortgang en studiebegeleiding	25
Titel 10	Studieadvies	25
Titel 11	Slotbepalingen	31
Titel 12	Bijlagen	32
	<i>Bijlage 1 Toetsregels</i>	33

Hoofdstuk 1 De onderwijs- en examenregeling

Titel 3 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Ad-opleiding	Associate Degree-opleiding. De opleiding die als zodanig is ingeschreven bij het Centraal register opleidingen hoger onderwijs als Ad-opleiding.
Adviseur studiesucces	De persoon die binnen een opleiding als zodanig is aangewezen en is toegerust om studenten met een functiebeperking en/of een andere culturele achtergrond en de collega's die met deze studenten te maken hebben, te adviseren en te begeleiden.
Afsluitend examen:	Het examen waarmee een bachelor- of master-opleiding of een Ad-opleiding wordt afgesloten.
Afstudeerwerkstuk:	Eindopdrachten, die zijn vervaardigd met het oog op het afsluiten van de bachelor- of masteropleiding, waarin studenten laten zien welke vaardigheden en kennis zij hebben opgedaan gedurende de hele studie.
Arrangement	Onder arrangementen verstaan we de verschillende mogelijkheden waarin de opleiding te volgen is. Binnen de CHE zijn dat: Voltijd, Deeltijd en Deeltijd Plus+
Aspirant student:	Degene die als student wenst te worden ingeschreven bij de hogeschool, ook wel kandidaat student of aanmelder genoemd.
Bacheloropleiding:	De opleiding die als zodanig is ingeschreven bij het Centraal register opleidingen hoger onderwijs.
Blokjaar	Blokjaar is een technische term voor de inschrijfperiode (van opdrachten) 1 september t/m 21 augustus in het jaar daarop. Door de opleiding is het mogelijk om deze termijn aan te passen. Een inschrijfperiode staat niet gelijk aan een inlevertermijn. In de toetsplanning kunnen studenten zien wanneer de inschrijfperiode is.
Bsa:	Bindend studieadvies. Advies aan de student over de voortzetting van de opleiding binnen of buiten de bachelor- of Ad opleiding. Aan dit advies kan een afwijzing verbonden zijn (bindend negatief studieadvies, bnsa).
College van Bestuur:	Het orgaan dat is belast met het bestuur van de hogeschool zoals omschreven in de WHW.
College van Beroep voor de examens:	Het orgaan dat bevoegd is kennis te nemen en te besluiten over beroep ingesteld tegen de beslissingen als bedoeld in artikel 7 lid 60 WHW, wordt ook COBEX genoemd.
Criterium gericht interview:	Een interview dat onderdeel kan uitmaken van een procedure ter verkrijging van vrijstellingen en

	plaatsvindt op basis van een door de kandidaat ingeleverd portfolio.
Onderwijseenheid:	Een onderwijseenheid zoals bedoeld in de wet; een onderdeel van de opleiding die de student afsluit met een of meerdere toetsen (artikel 7.3, lid 2, WHW). Een onderwijseenheid wordt binnen opleidingen ook wel omschreven met termen als 'kernopgave', 'vak', cursus. Op verschillende plekken, met name binnen de onderwijslogistiek, wordt de term 'cursus' gebruikt, vandaar dat die term nog wel geldend blijft.
Deeltijdopleiding :	Een opleiding die zodanig is ingericht dat het volgen van onderwijs wordt of kan worden afgewisseld met beroepsuitoefening. Hoe de deeltijdopleiding eruitziet, blijkt uit het onderwijsdeel van de opleiding.
Deelraad:	Medezeggenschapsorgaan conform artikel 10.25 WHW, op het niveau van een opleiding of een dienst van de CHE.
Internationaal diplomasupplement:	Bijlage bij het getuigschrift dat ten doel heeft afgestudeerden en hun potentiële werkgevers inzicht te bieden in het inzicht, de kennis en de vaardigheden die zijn verworven tijdens de opleiding. Zie WHW art. 7.11 lid 4.
Duale opleiding:	Een opleiding waarin het volgen van onderwijs (onderwijsdeel) gedurende een of meer perioden wordt afgewisseld met beroepsuitoefening (praktijkdeel) in verband met dat onderwijs. De beroepsuitoefening vindt plaats op basis van een overeenkomst gesloten door de opleiding, de student en de werkgever (artikel 7.7, lid 5, WHW).
Driejarige vwo-route:	Een traject binnen een bacheloropleiding met een studielast van 180 studiepunten en een nominale studieduur van drie jaar dat alleen toegankelijk is voor bezitters van een vwo-diploma of een daaraan naar het oordeel van de hogeschool gelijkgesteld diploma (artikel 7.9a, WHW).
DUO:	Dienst Uitvoering Onderwijs.
EC:	European Credit, welke gelijk wordt gesteld met een studiepunten.
ECTS:	European Credit Transfer System.
Examen:	Propedeutisch of afsluitend examen zoals bedoeld in de WHW.
Examencommissie:	Het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
Examendatum:	De datum waarop het propedeutisch of het afsluitend examen wordt behaald.
Examendossier:	Dossier dat wordt samengesteld ten behoeve van de examencommissie in het kader van de beantwoording van de vraag of een student

	voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
Examinator:	Degene die door de examencommissie belast is met onder meer het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan.
Honoursprogramma:	Een programma bovenop de studielast van de reguliere bacheloropleiding waarvoor vooraf vastgestelde selectiecriteria gelden.
Functiebeperking:	Een zichtbare of onzichtbare beperking in het functioneren als gevolg van een handicap, chronische ziekte of stoornis. Het kan hierbij gaan om maar is niet beperkt tot: uiteenlopende lichamelijke beperkingen, chronische ziekten, psychische problematiek, dyslexie, ASS of ADHD.
Getuigschrift:	Het bewijsstuk (diploma) dat uitgereikt wordt wanneer de student het propedeutisch of afsluitend examen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd.
Hij/hem/zijn:	Hij of zij, hem of haar, zijn of haar.
Hoofdphase:	De postpropedeutische fase, het deel van de opleiding dat volgt na de propedeutische fase.
HR:	Hogeschoolraad. Hogeschool brede medezeggenschapsraad zoals bedoeld in artikel 10.17 WHW.
Instelling:	Christelijke Hogeschool Ede, in deze regeling ook wel aangeduid als hogeschool.
Leer- of studieplan:	Een route van onderwijseenheden, die een student overeenkomt met zijn coach, studieloopbaan- of andere begeleider teneinde het afsluitend examen af te leggen. Deze route kan wat volgorde betreft afwijken van het reguliere programma.
Leerwegonafhankelijk toetsen:	Het beoordelen van kennis, inzicht en vaardigheden op basis van leeruitkomsten, ongeacht in welk (type) leertraject deze competenties werden ontwikkeld.
Leeruitkomsten	Een leeruitkomst beschrijft de leerresultaten van een student. Het is een leerwegonafhankelijke weergave van wat een student zou moeten weten, begrijpen en kunnen toepassen.
Major:	Leerroute voor een specifiek beroep binnen een opleiding. De major vormt samen met de propedeuse en de minor(s) de voorbereiding op het behalen van het getuigschrift van het afsluitend examen.
Masteropleiding:	Een opleiding die als zodanig is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs.
Minor:	Gedeelte van de opleiding waarin verbreding en/of specialisatie plaatsvindt.
Onderwijsprogramma:	Overzicht van het curriculum in onderwijseenheid, toetsen en EC's. Dit is de informatie die voor studenten zichtbaar wordt in OSIRIS.

Opleiding:	Een samenhangend geheel van onderwijseenheid, gericht op de verwezenlijking van de in de OER beschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit dient te beschikken.
Opleidingscommissie:	De medezeggenschapscommissie die voor een opleiding of een groep van opleidingen is belast met de adviestaken met betrekking tot de onderwijs- en examenregeling en andere aangelegenheden omschreven in de WHW.
Opleidingsdeel:	Het deel van de Onderwijs- en examenregeling waar de opleidingsspecifieke bepalingen zijn opgenomen.
Opleidingsvariant:	De wettelijke omschrijving of een opleiding in voltijd, deeltijd of duaal wordt aangeboden.
OSIRIS	Het studievoelgsysteem dat door de hogeschool gehanteerd wordt.
Propedeutische fase:	De eerste periode van de opleiding, voorafgaand aan de hoofdfase, waarin studenten inzicht krijgen in de inhoud van de opleiding en het toekomstige beroep. Aan het einde van deze fase is selectie en verwijzing mogelijk (artikel 7.8, lid 5, WHW).
SBU:	Studiebelastinguur (-uren). Zie verder onder Studiepunt.
Schriftelijk:	Daar waar schriftelijk staat, kan ook digitaal (of elektronisch) worden gelezen. ¹ Waar geen wijze van communicatie is voorgeschreven is zowel de schriftelijke als digitale vorm toegestaan.
Student:	Degene die conform de WHW als student aan de hogeschool is ingeschreven.
Studentendecaan:	De onafhankelijke functionaris die studenten adviseert en begeleidt bij persoonlijke problemen (materieel en immaterieel) aangaande de studievoortgang en waar nodig hun belangen behartigt, en voorts op zijn werkterrein een signalerende en adviserende rol binnen de opleiding en de hogeschool vervult.
Studentenstatuut:	De regeling die als zodanig door het College van Bestuur is vastgesteld en bekendgemaakt en die onder meer de rechten en plichten van de stu- denten die zijn ingeschreven bij de hogeschool omvat.
Studiejaar:	Het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daarop volgende jaar. Ook wel collegejaar genoemd.
Studentbegeleider	De studentbegeleider begeleidt de student op de CHE en in de digitale leeromgeving in zijn of haar leerproces. Tijdens het begeleidingsproces

¹ Communicatie per e-mail is gelijk aan communicatie per post.

Studiepunt:	besteedt de studentbegeleider aandacht aan de verschillende thema's die onderdeel vormen van de professionele identiteitsontwikkeling van de student: studieproces, studentwelzijn, inbrengen bronnen en werken in het beroepenveld Uitdrukking van de studielast van opleidingen en onderwijseenheden, ook wel 'EC'. Eén studiepunt is volgens het European Credit Transfer System (ECTS) gelijk aan 28 uur studie.
Tentamen:	Toets.
Toets:	Een onderzoek naar de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek. Binnen een onderwijseenheid kunnen één of meerdere toetsen worden afgelegd. Het begrip 'toets' staat gelijk aan begrip 'tentamen' als bedoeld in artikel 7.10, WHW. Aan een toets zijn EC's verbonden.
Toetsregels:	De nadere bepalingen met betrekking tot de uitvoering van toetsen. Deze kunnen onder meer betrekking hebben op inschrijving, aanwezigheid, de inleverwijze en –termijn van opdrachten, gedrag, toegestane hulpmiddelen en verboden handelingen.
Voltijdopleiding:	Een opleiding die ingericht is met het oog op een studielast van 40 uur per week gedurende een studiejaar (in totaal 1680 studie-uren). Werkzaamheden zoals stages zijn
WEB	onderdeel van het onderwijsprogramma. Wet Educatie en Beroepsonderwijs. Dit is een wet met als doel om meer samenhang te brengen tussen de vormen van het middelbaar beroepsonderwijs, het leerlingwezen en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), basiseducatie, Nederlands als tweede taal, oriëntatie en schakeling, en het vormingswerk.
Werkdag	Dag, niet zijnde zaterdag, zondag, noch een officiële feest- of vakantiedag conform de CHE-jaarplanning.
W-bnsa:	Officiële waarschuwing, om de student erop te wijzen dat hij het risico loopt een bindend studieadvies te ontvangen waaraan een afwijzing verbonden zal zijn (bindend negatief studieadvies).
WGBh/cz	Mensen met een beperking of chronische ziekte moeten net als ieder ander kunnen meedoen. Dit staat in de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte
WHW:	De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Artikel 1.2 Reikwijdte en toepassing van de regeling

1. Deze onderwijs- en examenregeling is vastgesteld op basis van artikel 7.13 WHW en bestaat uit een hogeschooldeel en een opleidingsdeel. Het hogeschooldeel (inclusief de bijlagen) is van toepassing op de studenten, het onderwijs, de toetsen en de examens van alle voltijd-, deeltijd- en duale opleidingen van de hogeschool in het studiejaar 2023-2024. Elk opleidingsdeel vormt een aanvulling op het hogeschooldeel en geldt alleen voor (de studenten van de) desbetreffende opleiding of voor de desbetreffende groep van opleidingen in het studiejaar 2023-2024.
2. De regeling is niet van toepassing op het contractonderwijs.
3. Aan onderwijs- en examenregelingen die golden in voorafgaande studiejaren kan de student geen rechten ontlenen, tenzij anders is bepaald in overgangsregelingen.

Artikel 1.3 Vaststelling van de regeling

1. Het hogeschooldeel wordt jaarlijks vóór de aanvang van het studiejaar vastgesteld door het College van Bestuur, na instemming van de hogeschoolraad conform de WHW en het medezeggenschapsreglement.
2. De opleidingsspecifieke bepalingen worden jaarlijks vóór de aanvang van het studiejaar vastgesteld door de opleidingsdirectie, nadat, conform de WHW en het medezeggenschapsreglement instemming of advies van de daarvoor verantwoordelijke opleidingscommissie is verkregen.

Artikel 1.4 De examencommissie

1. Studenten kunnen zich tot de examencommissie van hun opleiding wenden² voor:
 - a. Een verzoek tot vrijstelling van een of meer toetsen;
 - b. Een verzoek tot vrijstelling van de verplichting tot deelname aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van desbetreffende toetsen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen;
 - c. Een verzoek tot ontheffing van de ingangseis voor het afleggen van een toets;
 - d. Een verzoek tot toelating tot varianten/leerroutes waarvoor toestemming van de examencommissie nodig is;
 - e. Een verzoek om extra toetsen af te leggen of een toets die al met goed gevolg is afgelegd nogmaals te mogen afleggen;
 - f. Een verzoek om voorzieningen en aanpassingen vanwege een functiebeperking of chronische ziekte;
 - g. Een verzoek om af te wijken van de onderwijs- en examenregeling indien de toepassing daarvan zou leiden tot onbillijkheid van overwegende aard;
 - h. Vrijstelling van de voorwaarden ivm de volgorde van onderwijseenheden (zie artikel 1.14)
 - i. Verzoek om andere toetsvorm (zie artikel 1.19)
 - j. Verzoek om toetsinzage buiten de gestelde termijn (zie artikel 1.25)
 - k. Verzoek om herbeoordeling toets (zie artikel 1.25)
 - l.

Titel 4 Toelating tot de opleiding*Hogeschoolbepalingen omtrent toelating en doorstroom*

² Zie voor meer informatie en de voorwaarden de desbetreffende artikelen.

Artikel 1.5 Vereiste vooropleiding en toelatingseisen

Zie ook preambule op pagina 3.

1. Toelaatbaar tot een bacheloropleiding of een Ad-opleiding zijn degenen die in het bezit zijn van:
 - a. Een diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo);
 - b. Een diploma hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo);
 - c. Een op de WEB gebaseerd diploma van een middenkaderopleiding, van een specialistenopleiding, of van een bij ministeriële regeling aangewezen vakopleiding als bedoeld in artikel 7.24 WHW³;
 - d. Een diploma als bedoeld onder a, b of c, behaald op een van de BES-eilanden
 - e. Een getuigschrift van het propedeutisch examen van een hogeschool of universiteit;
 - f. Een getuigschrift van het afsluitend examen van een hogeschool of universiteit;
 - g. Een al dan niet in Nederland afgegeven diploma, dat bij ministeriële regeling is aangemerkt als ten minste gelijkwaardig aan een diploma als bedoeld onder a, b of c;
 - h. Een al dan niet in Nederland afgegeven diploma, dat door het College van Bestuur is aangemerkt als ten minste gelijkwaardig aan een diploma als bedoeld onder a, b of c;
 - i. Ingeval van sub g en h geldt dat voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van dat onderwijs is vereist.
2. Indien voor een opleiding nadere vooropleidingseisen van toepassing zijn, zijn deze opgenomen in het opleidingsdeel.
3. Degene die in het bezit is van een diploma of een getuigschrift als bedoeld in lid 1, maar niet voldoet aan de in het vorige lid bedoelde nadere vooropleidingseisen (deficiëntietekort) kan toch worden ingeschreven indien blijkens een onderzoek wordt voldaan aan inhoudelijk gelijkwaardige eisen. Aan de gestelde eisen moet zijn voldaan voor de aanvang van de opleiding. De opleiding is verplicht het in dit lid bedoelde onderzoek en het resultaat daarvan te archiveren.
4. Een intakegesprek met betrekking tot identiteit, beroepsgeschiktheid en persoonlijke omstandigheden kan onderdeel uitmaken van de toelatingsprocedure. Een aspirant-student die wordt uitgenodigd voor een toelatingsgesprek wordt schriftelijk op de hoogte gesteld van de gespreksonderwerpen. Het toelatingsgesprek leidt tot een niet-bindend advies van de hogeschool t.a.v. de inschrijving.

Artikel 1.6 Vereisten voor toelating master

Zie ook preambule op pagina 3.

Toelaatbaar tot een masteropleiding zijn degenen die voldoen aan de vereisten die zijn opgenomen in de WHW en het desbetreffende opleidingsdeel van de OER.

Artikel 1.7 Toelatingsonderzoek (colloquium doctum)

1. Personen van eenentwintig jaar of ouder (peildatum 1 oktober) die niet voldoen aan de in artikel 1.5 genoemde vooropleidingseisen kunnen toch worden toegelaten tot een bacheloropleiding of Ad-opleiding indien zij in een

³ De CHE geeft geen toepassing aan artikel 2.4 van de Regeling inzake toelating tot het hoger onderwijs (Stcr. 3 april 2014, nr. 540459), de doorstroom van mbo-hbo wordt niet beperkt.

toelatingsonderzoek blijkt hebben gegeven van geschiktheid voor het onderwijs binnen de opleiding van hun keuze.

2. Wanneer het toelatingsonderzoek met goed gevolg is afgelegd, wordt daarvan een bewijs afgegeven.
3. Het afleggen van een toelatingsonderzoek kan al in een eerder stadium plaats hebben gehad. Voor een bezitter van een buitenlands diploma dat in eigen land toegang geeft tot een opleiding aan een instelling voor hoger onderwijs kan het College van Bestuur afwijken van deze leeftijdsgrens.

Artikel 1.8 Bepalingen deeltijdopleiding en duale opleiding

1. Voor inschrijving aan een deeltijdse en een duale opleiding kunnen eisen gesteld zijn ten aanzien van de werkkring.
2. De beroepsuitoefening binnen een deeltijdopleiding en een duale opleiding vindt plaats op basis van een overeenkomst tussen opleiding, beroepsorganisatie en student, waarin o.a. wordt vastgesteld welke competenties moeten worden behaald tijdens de periode of perioden van beroepsuitoefening.

Artikel 1.9 Toelating tot de hoofdfase

1. De student wordt toegelaten tot de hoofdfase van de opleiding wanneer hij het propedeutisch examen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd. Wanneer twee of meer opleidingen een gemeenschappelijke propedeuse hebben, wordt de student wanneer hij het propedeutisch examen heeft behaald, toegelaten tot de hoofdfase van elke aangesloten opleiding, tenzij in het opleidingsdeel hiervoor een afwijkende regeling bestaat.
2. Degene die niet in het bezit is van een getuigschrift als bedoeld in lid 1 kan verzoeken vrijgesteld te worden van het propedeutisch examen. Daarvoor is vereist dat de betrokkene in het bezit is van een al dan niet in Nederland afgegeven diploma dat inhoudelijk ten minste gelijkwaardig is aan het in het eerste lid bedoelde getuigschrift.
3. Een student die het propedeutisch examen nog niet heeft afgelegd wordt toch tot de hoofdfase toegelaten wanneer hij heeft voldaan aan de studievoortgangsnorm zoals bedoeld in artikel 1.34.

Artikel 1.10 Voorkennisvereisten of overgangsdrempels

1. In het opleidingsdeel kan worden bepaald dat het afronden van een bepaalde onderwijseenheid of het behalen van een bepaald aantal studiepunten vereist is voor het mogen deelnemen aan het onderwijs van en het afleggen van toetsen van een andere onderwijseenheid. Daarvoor dient de terminologie van overgangsdrempels te worden gebruikt.
2. De examencommissie kan toestemming geven af te wijken van deze voorkennisvereisten.

Titel 5 Het onderwijs

Hogeschoolbepalingen omtrent het onderwijs

Artikel 1.11 Opleidingsvarianten

1. De opleidingen kunnen worden aangeboden als voltijdopleiding, in deeltijd of als duale opleiding. In het opleidingsdeel is de inrichting en structuur van de opleiding (varianten) beschreven. In het opleidingsdeel zijn ook eventuele instroomroutes beschreven. De regelingen, inrichting en structuur van de bacheloropleidingen en Ad-opleidingen binnen het deeltijdonderwijs zijn opgenomen in hoofdstukken 15 en 16.
2. De studielast van de onderwijseenheid van de opleiding wordt uitgedrukt in studiepunten. De studielast voor een studiejaar bedraagt 60 studiepunten. Eén studiepunt is volgens het European Credit Transfer System (ECTS) gelijk aan 28 uur studie, op de CHE studiebelastingssuren genoemd. De studielast van alle onderwijseenheden van een opleidingsfase komen overeen met de totale studielast van die opleidingsfase.
3. De totale studielast van een bacheloropleiding bedraagt 240 studiepunten.⁴ De totale studielast van een Ad-opleiding bedraagt 120 studiepunten en voor een masteropleiding 60 of 90 studiepunten (EC).
4. Een bacheloropleiding kent een propedeutische fase en een hoofdfase. Aan beide fasen is een examen verbonden. Indien de student de toetsen van de tot de propedeutische of de hoofdfase behorende onderwijseenheden met goed gevolg heeft afgelegd, heeft de student het desbetreffende examen afgelegd.
5. De propedeutische fase van een bacheloropleiding heeft een studielast van 60 studiepunten en is zodanig ingericht dat er sprake is van het verkrijgen van inzicht in de inhoud van de opleiding mede met het oog op verwijzing en selectie gedurende die fase.
6. De hoofdfase van de bacheloropleiding bestaat uit een majordeel en een minordeel. De major is het onderwijsprogramma voor een specifiek beroep binnen een domein. Binnen de minor vindt verdieping of verbreding plaats.
7. Ad-opleidingen en masteropleidingen kennen slechts een hoofdfase. Daaraan is een examen verbonden. Indien de student de toetsen van de Ad-opleiding of van de masteropleiding met goed gevolg heeft afgelegd, heeft de student het examen afgelegd.

Artikel 1.12 Onderwijs en toetsing

1. De inhoud en de doelstellingen van de opleidingen worden beschreven in de opleidingsdelen van deze onderwijs- en examenregeling. In een opleidingsdeel kan voor gedetailleerde informatie over een onderwijseenheid worden verwezen naar de elektronische leeromgeving van de opleiding.
2. Alle toetsen behorend bij het onderwijs zijn opgenomen in het onderwijsprogramma die behoren bij het desbetreffende opleidingsdeel⁵.

Artikel 1.13 Minors

1. In een minor vindt verbreding en/of verdieping (specialisatie) plaats.
2. Ter invulling van de vrije keuzeruimte worden door de CHE minors aangeboden. De inhoud, de onderwijsactiviteiten, de toelatingseisen, de toetsing en de aanmelddatum van deze CHE-minors zijn beschreven in OSIRIS.

⁴ Voor studiepunten kan ook EC's worden gelezen, zie de lijst met definities.

⁵ Toetsen die niet in het opleidingsprogramma van de opleiding zijn opgenomen (maar mogelijk wel elders), kunnen dus niet worden afgenomen.

3. Ter invulling van de vrije keuzeruimte kan door de student ook gebruik gemaakt worden van ander aanbod dan CHE-minors. Ook het volgen van een minor buiten de instelling behoort tot de mogelijkheden. Daarvoor is toestemming van de examencommissie nodig.⁶
4. Wanneer een student helemaal geen gebruik maakt van een georganiseerd aanbod, maar zijn eigen programma samenstelt, is er sprake van een vrije minor. Voor het samenstellen van een vrije minor is goedkeuring van de examencommissie nodig, waarbij de examencommissie voor de beoordeling van het programma gebruik maakt van de door de hogeschool of opleiding opgestelde doelstellingen van de vrije keuzeruimte.
5. Een student kan bij de examencommissie goedkeuring vragen voor het volgen van een extra minor. De examencommissie geeft toestemming als de student tot het moment van de aanvraag niet of nauwelijks vertraging heeft opgelopen.⁷
6. Indien een minor, of een ander deel van het onderwijs, in het buitenland wordt behaald, wordt deze beoordeeld volgens de schalen zoals genoemd in artikel 1.23. Conversie van de buitenlandse beoordeling vindt plaats conform de richtlijnen van het Nuffic. Zie daarvoor de informatie op [TOPdesk](#). Het resultaat van deze conversie wordt ingevoerd in OSIRIS.

Artikel 1.14 . Honoursprogramma

1. Studenten van de voltijds bacheloropleidingen kunnen deelnemen aan een Honoursprogramma. Informatie over de inhoud, toelating en certificering van dit traject staat in hoofdstuk 18. Deelname hieraan heeft geen gevolgen voor de toepassing van de artikelen uit hoofdstuk 1.

Artikel 1.15 Volgorde van onderwijseenheden

1. De onderwijseenheden worden doorlopen - en de bijbehorende toetsen afgelegd - in de volgorde waarin zij worden aangeboden. In het opleidingsdeel kan zijn afgeweken van deze regel.
2. In het opleidingsdeel kunnen aan bepaalde onderwijseenheden aanvullende voorwaarden verbonden zijn (zoals aanwezigheidsplicht bij bepaalde onderwijsactiviteiten), waaraan voldaan dient te worden om in aanmerking te kunnen komen voor toekenning van de studiepunten van de onderwijseenheid.
3. De examencommissie kan, wanneer aanvullende voorwaarden zijn gesteld als bedoeld in lid 2, vrijstelling verlenen van het voldoen aan de voorwaarden, eventueel onder het stellen van vervangende eisen.
4. Bij opleidingen die starten met flexibel onderwijs in 2023-2024 kunnen studenten, behoudens hierna te noemen beperkingen in het opleidingsspecifieke deel, een eigen keuze maken in de volgorde waarin het onderwijs wordt gevolgd (inschrijving onderwijseenheden) en leeruitkomsten worden aangetoond (inschrijving toetsing).

Titel 6 De toetsen

Hogeschoolbepalingen omtrent toetsing

⁶ Bijvoorbeeld via Kies Op Maat (KOM). Zie de website www.kiesopmaat.nl. Toestemming van de examencommissie (eventueel na advies van een examinator) voor een minor van KOM wordt geregeld via de leerovereenkomst van de KOM minor.

⁷ Hoewel het opleidingsmanagement beslist over de inrichting van de opleiding, is het hier de examencommissie die kan beslissen of de student voldoende vordering met zijn studie heeft gemaakt. Van de examencommissies wordt gevraagd te bekijken of de student 'op schema' loopt.

Artikel 1.16 Toetsen

1. Aan een onderwijseenheid zijn een of meerdere toetsen verbonden. Een toets is een onderzoek naar de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.
2. Studiepunten voor een onderwijseenheid worden toegekend op het moment dat de afsluitende toets van de onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd of wanneer alle toetsen van een onderwijseenheid met goed gevolg zijn afgelegd.⁸
3. Indien een student een cursus buiten het onderwijsprogramma wil volgen, dient de examencommissie toestemming te geven.

Artikel 1.17 Openbaarheid mondelinge toetsen

1. Het mondeling afnemen van een toets is niet openbaar, tenzij op voorstel van de examinerator en met toestemming van de student of op voorstel van de student met toestemming van de examinerator.
2. De student danwel de examinerator mag in overleg met de ander een onpartijdig persoon of een externe deskundige vragen de mondelinge toets bij te wonen.
3. De afgenomen mondelinge toets wordt beoordeeld met behulp van een beoordelingsformat dat door de examencommissie is goedgekeurd.

Artikel 1.18 Anderstalige lesprogramma's en toetsen

1. Het onderwijs wordt gegeven en de toetsen en examens worden afgenomen in het Nederlands. Hiervan kan worden afgeweken:
 - a. Wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt, of
 - b. Indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt.
2. De afwijking van het Nederlands zoals bedoeld in lid 1 is alleen toegestaan als voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. Voorafgaand aan de start van het onderwijs moet dit schriftelijk aan de studenten zijn duidelijk gemaakt. Daarbij moet in het bijzonder duidelijk worden gemaakt in welke taal de toets wordt afgenomen.
 - b. De informatie betreffende anderstaligheid moet consequent bij de onderwijseenheid- en toetsinformatie op de leeromgeving zijn vermeld.
3. Indien niet aan de verplichtingen uit lid 2 is voldaan, geldt dat de toets in het Nederlands wordt afgenomen bij die studenten van wie de moedertaal Nederlands is.

Artikel 1.19 Taalkwaliteit

1. In het opleidingsdeel van de OER beschrijft de opleiding hoe de taalkwaliteit wordt geborgd.
2. Studenten kunnen, ter verbetering van hun taalvaardigheden, gebruik maken van het aanbod van het hogeschoolbrede Talencentrum (zie [Topdesk](#)).

Artikel 1.20 Toetsvormen

1. Een toets kan alleen worden afgenomen als deze is opgenomen in het onderwijsprogramma van de OER.

⁸ De studiepunten worden uitgekeerd wanneer de cursus is afgerond. Wanneer er meerdere toetsen zijn verbonden aan een cursus, worden de studiepunten die (gezien de studiebelasting) aan de afzonderlijke toetsen worden toegerekend, niet eerder 'uitgekeerd' dan nadat alle toetsen van de cursus zijn behaald. Dan pas is immers de cursus afgerond.

2. De student die gebruik wil maken van een toetsgelegenheid, schrijft zich daarvoor in in Osiris conform de daarvoor geldende toetsplanning.
3. Elke toets wordt in een studiejaar minimaal tweemaal aangeboden. Dit geldt niet voor stages en trainingen (dit zijn onderwijsactiviteiten) of andere toetsen waarvoor een herkansing redelijkerwijs niet valt in te passen in het onderwijsprogramma.
4. Tussen het moment waarop een onvoldoende toetsresultaat voor een QMP- of schriftelijke toets bekend is gemaakt en het tijdstip waarop de toets opnieuw kan worden afgelegd, ligt ten minste 3 weken. De CHE behoudt zich het recht voor om de digitale toets op papier te laten afnemen in situaties waarin dat organisatorisch nodig is. Zij houdt daarbij rekening met toegekende toetsvoorzieningen (BTR).
5. In het opleidingsdeel moet de volgende informatie worden opgenomen:
 - a. Het aantal te behalen studiepunten (per toets);
 - b. Aantal en volgtijdelijkheid van de toetsen en de momenten waarop de toetsen (en de herkansingen) afgelegd kunnen worden;
 - c. Nadere informatie over de vorm van de toetsen (per onderwijseenheid), waarbij als toetsvormen (in OSIRIS) mogelijk zijn:

Overzicht mogelijke toetsvormen, behorend bij lid 5 onder c: vorm	Omschrijving
Het assessment	Een toets waarmee gedrag en/of beroepsproducten aan de hand van een realistische praktijk getoetst worden. Een assessment onderzoekt de stand van zaken wat betreft aan te tonen leeruitkomsten.
Kennistoets	Een toets waarin de reproductie van kennis maar soms ook inzicht en toepassing worden getoetst. Deze kan zowel schriftelijk als via QMP worden getoetst.
Opdracht	Toetsing aan de hand van een (beroeps)product. Deze wordt gecombineerd met een verantwoording

6. Op schriftelijk verzoek van de student(en) en/of de examinerator kan de examencommissie in bijzondere gevallen toestaan dat een toets op een andere wijze dan was bepaald, wordt afgelegd, op voorwaarde dat de toets wordt beoordeeld met behulp van een beoordelingsformat die door de examencommissie is goedgekeurd.

Artikel 1.21 Overgangsregeling en extra toetsgelegenheden

1. Wanneer het curriculum binnen een opleiding zodanig wijzigt dat aan de toetsen behorend bij de onderwijseenheid vervallen of wijzigen een nieuwe onderwijseenheidcode moet worden toegekend, heeft de student in het nieuwe studiejaar nog twee toetskansen. De oude onderwijseenheidcode wordt nog maximaal twee jaren opgenomen in een overgangsregeling (in het onderwijsprogramma behorende) bij het opleidingsdeel.⁹ Na verloop van deze periode is het niet meer mogelijk de onderwijseenheid met de oude toetscode af te ronden.
2. Wanneer een student als gevolg van een overmachtssituatie niet aan een toetsgelegenheid heeft kunnen deelnemen, kan deze bij de examencommissie een gemotiveerd verzoek doen een extra kans toe te kennen. Deze extra kans wordt pas toegekend, nadat de reguliere kansen zijn benut. Bij het verzoek moeten bewijsmiddelen ter ondersteuning van het verzoek zijn toegevoegd. De examencommissie kan advies van deskundigen inwinnen, zoals de studentendecaan, de adviseur studiesucces etc, maar heeft uiteindelijk altijd het laatste woord¹⁰
3. De student die nog slechts één toets moet afleggen voor het behalen van de laatste toets voor de propedeuse of voor hij kan afstuderen: terwijl in het lopende studiejaar geen mogelijkheid meer wordt aangeboden om de toets te doen, mag de toets in het lopende studiejaar alsnog afleggen. De student vraagt de toetsmogelijkheid tijdig bij de examencommissie aan.
4. De examencommissie kan in bijzondere situaties toestemming geven om een met goed gevolg afgelegde toets nogmaals af te leggen.¹¹

Artikel 1.22 Voorzieningen voor studenten met een functiebeperking

1. Een student met een functiebeperking heeft op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBh/cz) recht op doeltreffende aanpassingen in het onderwijs, praktijk en toetsing. Aanpassingen dienen ertoe belemmeringen weg te nemen of te beperken en de zelfstandigheid en volwaardige participatie van de student zoveel mogelijk te bevorderen. De aanpassingen kunnen betrekking hebben op studieprogramma (inclusief stages),

⁹ Dit betekent dat, als de twee laatste kansen van een bepaalde cursus zijn geweest, de student die de cursus dan nog niet heeft afgerond, is gebonden aan het nieuwe programma. Dus de nieuwe cursus/de toetsen met de nieuwe code. Dit is de verantwoordelijkheid van de student. Hij moet zelf informeren naar de stand van zaken of het nieuwe onderwijs volgen.

¹⁰ **Voorbeeld van individuele bijzondere omstandigheid:

1. De student mist het tentamen vanwege een spoedopname in het ziekenhuis n.a.v. een ongeluk. In dit geval kan de examencommissie besluiten een extra kans toe te kennen.

Voorbeeld van bijzondere omstandigheid:

2. Het studievermogen van de student is tijdens de onderwijs- en toetsperiode aangetast door de plots gewijzigde omstandigheden van de Covid-lockdown. Dit is op alle studenten van invloed en de CHE kan in zo'n geval besluiten om actie te ondernemen, maar studenten komen niet in aanmerking voor een extra individuele tentamenkans.

Voorbeeld van individuele omstandigheid:

3. De student mist zijn toets vanwege een gemiste trein of een lekke band. Er is een extra individuele tentamenkans, maar de tweede tentamenkans is een vangnet voor dit soort pech. In principe hoeft een student door het missen van de eerste kans geen studievertraging op te lopen.

¹¹ Een bijzondere situatie zou bijvoorbeeld aan de orde kunnen zijn als de student een beter resultaat nodig heeft i.v.m. de cum laude regeling, of een vervolgopleiding.

studieroosters, onderwijswerkvormen, toetsing en leermiddelen. Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op de individuele functiebeperking afgestemd.

2. Weigeren van een aanpassing kan slechts als de aanpassing een onevenredige belasting voor de instelling vormt.
3. De student die aanspraak wil maken op aanpassingen kan dit voorafgaand aan de studie aanvragen tijdens de intakeprocedure. *Tijdens* de studie kan de student aanpassingen aanvragen door, uiterlijk in de eerste week van het blok waarin de voorziening nodig is, een schriftelijk en gemotiveerd verzoek in te dienen bij de examencommissie. Om in aanmerking te komen voor voorzieningen is een (medische) verklaring nodig. Het verzoek gaat (indien mogelijk) vergezeld van een schatting van de duur en de mate waarin de studievoortgang belemmerd is. Verzoeken om aanpassingen met betrekking tot organisatie van praktijk of onderwijs, waar de examencommissie niet over kan beslissen worden door de student aan het management voorgelegd. De examencommissie kan in overleg met de student het verzoek namens de student aan het management voorleggen. Overige verzoeken voor uitzonderingen dienen via de opleidingsdirecteur te verlopen.
4. Als een student een verzoek indient, dan kan de examencommissie advies vragen aan een adviseur studiesucces, een studentendecaan of de studentbegeleider.
5. Indien er sprake is van een verzoek inzake dyslexie, waarbij standaard voorzieningen worden aangevraagd, op grond van een verklaring van een BIG, NIP-, NVO-geregistreerd testbureau, kan worden besloten zonder advies zoals bedoeld in lid 4. Advies is wel verplicht wanneer er andere dan de standaard voorzieningen worden aangevraagd.
De toekenning van standaardvoorzieningen is door de examencommissies gemandateerd aan studentenwelzijn.
6. De examencommissie besluit binnen vier werkweken na ontvangst van het verzoek, tenzij een verzoek nader onderzoek vergt. In dat geval wordt de student uitsluitend gegeven wanneer duidelijkheid omtrent zijn verzoek kan worden gegeven. Het management besluit over verzoeken bedoeld in lid 3 eveneens binnen 4 werkweken. Het besluit wordt aan de student en de examencommissie medegedeeld.
7. In het besluit op het verzoek van de student kan een beperkte geldigheid van de te treffen maatregelen worden bepaald. In geval van een chronische aandoening volstaat een eenmalig verzoek.
8. Aan het begin van elk studiejaar informeert de opleiding de studenten over de mogelijkheden voor bijzondere voorzieningen. De student wordt gewezen op de mogelijkheid om de studentendecaan of andere adviseurs van studentenwelzijn hierover te raadplegen.
9. Medische verklaringen en diagnostische rapportages worden alleen ingezien, maar niet opgeslagen.

Artikel 1.23 Vrijstelling voor toetsen

1. Door de examencommissie wordt, op verzoek van de student, vrijstelling verleend van het afleggen van een toets op grond van bewijs dat de student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden van de toets waarvoor vrijstelling wordt aangevraagd.¹² De examencommissie verleent alleen vrijstelling voor een toets die is opgenomen in OSIRIS. Vrijstellingen voor delen van toetsen worden niet verleend.¹³
2. De examinerator van de onderwijseenheid voegt binnen 10 werkdagen een advies bij de aanvraag en stuurt die door naar de examencommissie. De examencommissie beslist vervolgens binnen 10 werkdagen over het verzoek tot vrijstelling.
3. De examencommissie kan bij een verzoek tot meerdere vrijstellingen de student adviseren dat deze een aanvraag indient tot het mogen volgen van een flexibele leerroute/ maatwerktraject. De student kan ook uit eigen beweging een aanvraag indienen tot het mogen volgen van een flexibele leerroute/ maatwerktraject. De route/ dit traject moet zijn opgesteld samen met de (studieloopbaan)begeleider. De vrijstellingen die nodig zijn in zo'n leerroute/traject kunnen alleen maar door de examencommissie worden toegekend.¹⁴
4. Een beslissing over het verzoek tot het volgen van een flexibele leerroute/ maatwerktraject wordt binnen 20 werkdagen na het indienen van het verzoek genomen.
5. Bij goedkeuring van het verzoek tot vrijstelling verstrekt de examencommissie de verzoeker een bewijs van vrijstelling.
6. De vrijstelling heeft dezelfde geldigheidsduur als het tentamen of de toets waarvoor vrijstelling is verleend.

Titel 7 Beoordeling van toetsen

Hogeschoolbepalingen omtrent beoordeling van toetsing, inzage en geldigheidsduur

Artikel 1.24 Beoordeling van toetsen

1. De opleiding kan voorwaardelijke eisen stellen aan een ingeleverde toets. De beoordeling kan plaatsvinden wanneer aan de voorwaardelijke eisen is voldaan. In het opleidingsdeel wordt dit nader uitgewerkt.
2. Een toets wordt beoordeeld in de vorm van:
 - a. een cijfer uit de reeks 0,0 t/m 10,0 met gebruik van één decimaal of;
 - b. door middel van de woorden 'excellent', 'goed' 'voldoende' of 'onvoldoende' Elke (OVGE-) beoordeling moet voorzien worden van heldere beoordelingscriteria of:
 - c. voldaan - niet voldaan.

¹² Deze open bepaling betekent dat bewijs van het weten en kunnen van de student op meerdere manieren geleverd kan worden. Ook door middel van een assessment, criteriumgericht interview etc. etc. De examencommissie geeft vrijstelling als zij ervan overtuigd is dat de student daadwerkelijk voldaan heeft aan de voorwaarden die de OER stelt t.a.v. de kennis/inzicht/vaardigheden die de student moet bezitten, waarvoor de toets het controlemiddel is.

¹³ De bedoeling van deze bepaling is duidelijk te maken dat voor onderdelen van samengestelde toetsen, of opdrachten die niet als toets zijn opgenomen, geen vrijstelling kan worden aangevraagd bij de examencommissie, omdat zulke toetsen niet kunnen gelden als toets.

¹⁴ Het opleidingsmanagement besluit over de inrichting van het onderwijs en de routes die studenten kunnen volgen. Deze liggen vast in de onderwijs- en examenregeling (het onderwijsprogramma). De examencommissie kan toestemming geven af te wijken van de onderwijs- en examenregeling en is dus bevoegd toestemming te geven voor een flexibele leerroute/een maatwerktraject.

3. Een toets is behaald, indien het cijfer 6,0 of hoger of als er bij een woordbeoordeling een voldoende, goed of excellentis toegekend. In het onderwijsprogramma kan een afwijkende regeling zijn opgenomen, zoals een ander minimumcijfer, of een compensatieregeling.
4. Als een opleiding een onderwijseenheid toetst door middel van meerdere toetsen die zij beoordeelt met een cijfer, dan is het eindresultaat voor die onderwijseenheid het gewogen gemiddelde van alle toetsen. Een onderwijseenheid is behaald indien het gemiddelde een 6,0 of hoger bedraagt. In het opleidingsdeel kan niet van deze regel worden afgeweken.

Artikel 1.25 Bekendmaking toetsuitslagen

1. Het opleidingsmanagement zorgt ervoor dat resultaten van toetsing bekend worden gemaakt in OSIRIS, waarbij de volgende termijnen gelden:¹⁵
 - a. Voor kennistoetsen, QMP en schriftelijk, geldt dat het resultaat moet zijn ingevoerd binnen 10 werkdagen na afloop van de toets..
 - b. Voor opdrachten en assessments geldt dat het resultaat zo snel mogelijk moet zijn ingevoerd maar uiterlijk binnen 20 werkdagen na afloop van de toetsafname of deadline van het inleveren.
 - c. De uitslag van een mondelinge toets wordt (zo mogelijk direct meegedeeld en) binnen 10 werkdagen ingevoerd in OSIRIS.

In het opleidingsdeel kan een afwijkende regeling worden opgenomen indien de afwijking inhoudt dat de resultaten eerder dan binnen de termijnen genoemd in onderdeel a of b worden bekend gemaakt.

2. Verlenging van de termijnen genoemd in lid 1 kan alleen na goedkeuring door de examencommissie. Wanneer een termijn niet gehaald wordt, informeert de verantwoordelijke docent of examinerator de betreffende student(en) binnen deze termijn.
3. Indien verlenging aangevraagd wordt, dient de docent of bij afwezigheid van de docent zijn teamleider in overleg met de examencommissie passende maatregelen te nemen om het probleem binnen een termijn van 15 werkdagen na aanvraag van de verlenging op te lossen.

Artikel 1.26 Aan de resultaten die staan vermeld in OSIRIS kan de student geen rechten ontleen. Kennelijke fouten kunnen door of namens de examencommissie ook later nog worden hersteld. Een kennelijke fout is een fout waarbij uit de context direct blijkt dat er iets niet klopt. Wanneer dit zich voordoet, wordt de student hiervan schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. We willen werken aan integer gedrag. Als docent een optelfout gemaakt heeft, moet dat hersteld worden. Inzagerecht en verzoek herbeoordeling

1. De student kan direct aan het einde van een digitaal toetsmoment (QMP) de goed en fout beantwoorde meerkeuzetoetsvragen inzien als de toetstijd nog niet verlopen is.
2. De student kan via Osiris zaak een aanvraag voor individuele toetsinzage indienen. Deze aanvraag wordt ingediend binnen 10 werkdagen nadat het cijfer in Osiris is ingevoerd. De examinerator vraagt het coachingsrapport op binnen 12 werkdagen nadat het cijfer in Osiris is ingevoerd.

¹⁵ Ten overvloede: de regeling m.b.t. de nakijk- en invoertermijnen geldt dus ook voor de toetsen van de CHE-minors.

3. Tijdens de individuele inzage heeft de student inzage in het coachingsrapport of beoordelingsformulier, in de goede antwoorden en in de cesuur van de toets. Tevens is hij in de gelegenheid om vragen te stellen en toelichting te krijgen op de (on)juistheid van de gegeven antwoorden. (zie ook toetsregels).
4. In het opleidingsdeel van de OER wordt beschreven op welke wijze de individuele inzage georganiseerd wordt. Daarbij kan de opleiding gebruik maken van een moment van 'collectieve inzage' voorafgaand aan de individuele inzage.
5. Het maken van aantekeningen en het gebruik van digitale hulpmiddelen is niet toegestaan en wordt opgevat als poging tot bedrog of onrechtmatigheid (artikel 1.40).
6. In het opleidingsdeel kan niet afgeweken worden van de termijn van aanvragen van een toetsinzage.
7. Buiten de termijn voor aanvragen van een toetsinzage is toestemming van de examencommissie nodig.
8. De student die tijdens de inzage een procedurele en/of inhoudelijke onregelmatigheid in de beoordeling ontdekt, kan een schriftelijk verzoek doen aan de examinerator tot herstel van de kennelijke onregelmatigheid of tot herbeoordeling. In het verzoek geeft de student concreet en gemotiveerd aan voor welke delen de herbeoordeling wordt aangevraagd. Bij herstel van een kennelijke onregelmatigheid komt het nieuwe cijfer in plaats van het eerdere cijfer. De examinerator kan, ingeval van een herbeoordeling, een collega vragen een second opinion te doen. In dat geval vervangt het resultaat van de herbeoordeling het eerder gegeven resultaat voor de toets.

Artikel 1.27 Bewaartermijnen toetsen

1. De opgaven en uitwerkingen en beoordelingen van toetsen dienen door de opleiding bewaard te worden gedurende twee jaar na vaststellen van de uitslag van de toets. In afwijking van de vorige volzin wordt afstudeerwerk (toetsen, scripties, portfolio's, afstudeeronderzoeken van het in het toetsplan gedefinieerde gerealiseerde eindniveau)¹⁶ en de beoordeling daarvan al dan niet in digitale vorm bewaard gedurende een periode van zeven jaar. Is een afstudeerwerk naar haar aard niet geschikt om te worden bewaard, dan dienen ten behoeve van de bewaring van het afstudeerwerk afbeeldingen te worden gemaakt en bewaard, zodanig dat een goede indruk wordt gegeven van het afstudeerwerk.
2. Deze regel geldt niet indien op grond van andere documenten binnen de CHE of op grond van een tussentijds gewijzigde wet een andere termijn moet worden aangehouden. Dan wordt die termijn aangehouden.¹⁷ Indien de wet- en regelgeving met betrekking tot het bewaren van toetsen wijzigt wordt per definitie de wettelijke bepaling aangehouden.
3. Na de termijn als genoemd in lid 1 worden de uitwerkingen van schriftelijke toetsen van de studenten door de examinerator teruggegeven aan de student of vernietigd, tenzij het materiaal een onderdeel vormt van het examendossier.
4. Ingeval van bezwaar of beroep tegen de uitslag van de toets of het tentamen wordt de uitwerking van het schriftelijk tentamen in ieder geval bewaard gedurende de periode dat nog niet op het bezwaar of het beroep is beslist.

¹⁶ In de Memorie van Toelichting bij de Wet Versterking Kwaliteitswaarborgen, is opgenomen dat het gaat om eindopdrachten, die zijn vervaardigd met het oog op het afsluiten van de bachelor- of masteropleiding, waarin studenten laten zien welke vaardigheden en kennis zij hebben opgedaan gedurende de hele studie.

¹⁷ Voor het bepalen van de bewaartermijn van de diverse toetsen wordt verwezen naar Topdesk (ki 2921).

5. Afstudeerwerkstukken blijven in het bezit van de opleiding. De hogeschool kan afstudeerwerkstukken voor bepaalde of onbepaalde tijd opnemen in de mediatheekcollectie. Daarnaast kunnen afstudeerwerkstukken digitaal in de HBO-kennisbank worden opgenomen. Opname in de kennisbank kan alleen na toestemming van de student en indien publicatie in overeenstemming is met de regelgeving rondom bescherming van persoonsgegevens.¹⁸

Artikel 1.28 Geldigheidsduur toetsen

1. De resultaten die behaald zijn in het propedeutisch jaar staan vast na het behalen van het propedeutisch examen.
2. De geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde toetsen is als regel onbeperkt. In het opleidingsdeel kan hierop alleen een uitzondering worden gemaakt indien aantoonbaar sprake is van veroudering van getoetste kennis, inzicht en vaardigheden.

Titel 8 Examens

Hogeschoolbepalingen omtrent examens

Artikel 1.29 Inrichting van de examens

1. In de bacheloropleidingen kunnen de volgende examens worden afgelegd:
 - a. Het propedeutisch examen ter afsluiting van de propedeutische fase; en het
 - b. Afsluitend examen ter afsluiting van de hoofdfase.
2. In de masteropleidingen en de Ad-opleidingen kan enkel een afsluitend examen worden afgelegd.
3. Een student heeft het propedeutisch examen met goed gevolg afgelegd, wanneer de toetsen van de tot de propedeutische fase behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd en wanneer bovendien is voldaan aan alle eventuele aanvullende voorwaarden, als bedoeld in artikel 1.14 lid 2.
4. Een student heeft het afsluitend examen met goed gevolg afgelegd, wanneer de toetsen van alle tot de opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd en wanneer bovendien is voldaan aan alle aanvullende voorwaarden, als bedoeld in artikel 1.14 lid 2.

Artikel 1.30 Openbaarheid examens

1. Een examen is niet openbaar, tenzij op verzoek van examinator en met toestemming van de student.
2. Indien het College van Bestuur op verzoek van de examencommissie een deskundige van buiten de instelling heeft benoemd ten behoeve van het toezicht op het afsluitend examen heeft deze deskundige het recht de afsluitende examens bij te wonen.

Artikel 1.31 Getuigschriften “Cum laude” en “met genoeg”

¹⁸ Dat betekent dat de student en de opdrachtverlenende organisatie om toestemming gevraagd moet worden. Alle partijen moeten zich bovendien afvragen welke impact publicatie kan hebben op een persoon; zijn er persoonsgegevens vermeld in het afstudeerwerkstuk (incl. die van de student)? Is er toestemming voor publicatie van die gegevens, is er een mogelijkheid die gegevens te verwijderen voor publicatie? Bij vragen, overleg met de jurist.

1. Ad- en master studenten ontvangen de aantekening
 - a) cum laude, indien
 - de resultaten voor de afzonderlijke cursussen van de opleiding ten minste 7,0 bedragen en tevens
 - het gewogen gemiddelde van de resultaten voor alle cursussen afgekapt¹⁹ ten minste 8,0 bedraagt;
 - b) met genoegen, indien
 - de resultaten voor de afzonderlijke cursussen van de opleiding ten minste 7,0 bedragen en tevens
 - het gewogen gemiddelde van de resultaten voor alle cursussen afgekapt ten minste 7,5 bedraagt.
2. Bachelor studenten ontvangen op het **propedeutisch getuigschrift** de aantekening
 - a) cum laude indien
 - de resultaten voor de afzonderlijke cursussen ten minste 7,0 bedragen en tevens
 - het gewogen gemiddelde van de resultaten voor alle cursussen afgekapt ten minste 8,0 bedraagt en tevens
 - maximaal 30% van de EC's van het propedeutisch programma is vrijgesteld.
 - b) met genoegen indien
 - de resultaten voor de afzonderlijke cursussen ten minste 7,0 bedragen en tevens
 - het gewogen gemiddelde van de resultaten voor alle cursussen afgekapt ten minste 7,5 bedraagt en tevens
 - maximaal 30% van de EC's van het propedeutisch programma is vrijgesteld.
3. Bachelor studenten ontvangen op het getuigschrift van het **afsluitende examen** de aantekening
 - a) cum laude indien
 - voor de afzonderlijke cursussen van de afstudeerfase ten minste een 8,0 is behaald en tevens
 - het gewogen gemiddelde van de resultaten voor alle cursussen van de hoofdfase afgekapt ten minste 8,0 bedraagt;
 - b) met genoegen indien
 - voor de afzonderlijke cursussen van de afstudeerfase minimaal een 7,5 is behaald en tevens
 - c) het gewogen gemiddelde van de resultaten voor alle cursussen van de hoofdfase afgekapt ten minste 7,5 bedraagt.

¹⁹ Een 7,999 voldoet daaraan niet en is dus geen 8,0.

4. Bij de berekening van een gewogen gemiddelde worden eventuele niet-cijfermatige resultaten meegewogen waarbij een O geldt als het cijfer 5, een V als het cijfer 7, een G als het cijfer 8 en een E als het cijfer 9. Niet-cijfermatige resultaten uitgedrukt in de woorden “Voldaan” en “Niet voldaan”, worden buiten beschouwing gelaten bij de berekening.
5. Vrijstellingen op cursusniveau worden bij de berekening van gemiddelden buiten beschouwing gelaten. Vrijstellingen op toetsniveau worden meegewogen als het cijfer 7,0 om het cijfer voor de cursus te bepalen.
6. Extra behaalde EC's²⁰ in het examenprogramma van de student worden meegeteld bij de berekening als bedoeld in lid 1, 2 of 3. Dit geldt echter niet voor EC's welke zijn behaald in verband met het volgen van het Honours Programma (Art. 1.13a).
7. In het opleidingsdeel kan niet worden afgeweken van dit artikel.

Titel 9 Studievoortgang en studiebegeleiding

Hogeschoolbepalingen omtrent studievoortgang en studiebegeleiding

Artikel 1.32 Studievoortgang

1. Het opleidingsmanagement draagt zorg voor een zodanige registratie van de studieresultaten, dat aan elke student een overzicht verschaft kan worden van de door hem behaalde resultaten in relatie tot het onderwijs- en examenprogramma van de opleiding.
2. De studievoortgang (cijfers en behaalde studiepunten) kan door de student binnen en buiten de hogeschool digitaal worden ingezien.

Artikel 1.33 Studiebegeleiding

1. Het opleidingsmanagement draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleidingen.
2. Wanneer de student aanzienlijke vertraging heeft opgelopen of dreigt op te lopen, stelt hij met de opleiding een studieplan op. De studentbegeleider begeleidt de student bij het uitvoeren van het studieplan.
3. In het opleidingsdeel kan worden afgeweken van de regeling onder lid 2.

Titel 10 Studieadvies

Hogeschoolbepalingen omtrent studieadvies

Artikel 1.34 Studieadvies propedeuse

Zie ook preambule op pagina 3.

²⁰ Met 'extra' wordt hier bedoeld: studiepunten die extra zijn behaald, bovenop het programma van de eigen opleiding. Dus naast de 180 EC voor een bacheloropleiding, 120 EC voor een Ad, of de 60 EC die staan voor een propedeuse of masteropleiding (in het geval master GL: studiepunten extra naast de 90 van de master).

1. Aan het eind van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van een voltijdse of duale bacheloropleiding ontvangt de student advies over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de opleiding waarvoor hij is ingeschreven. Dit advies wordt namens het instellingsbestuur uitgebracht door de examencommissie en wordt overhandigd, per post verzonden of per e-mail aan het hogeschoolmailadres van de student verstuurd. Het tijdstip van uitbrengen van het studieadvies voor de opleidingen binnen het deeltijdonderwijs wordt geregeld in het opleidingsdeel.
2. Een studieadvies kan worden uitgebracht zolang de student het propedeutische examen nog niet heeft behaald.
3. Indien een student zijn inschrijving voor de propedeutische fase van een opleiding tijdens het studiejaar heeft beëindigd, kan aan hem alsnog een studieadvies uitgebracht worden op het moment dat hij zich weer inschrijft.
4. Aan een student van een Ad-opleiding en aan een student die een bacheloropleiding in deeltijd volgt, wordt een studieadvies uitgebracht op het tijdstip dat is vastgesteld in het opleidingsdeel.

Artikel 1.35 Inhoud studieadvies

Zie ook preambule op pagina 3.

- 1) Aan de student kan een positief- of negatief studieadvies worden uitgebracht.
 - a) Aan een negatief advies aan een voltijdstudent wordt een bindende afwijzing verbonden (zie art 1.35).
 - b) Aan een negatief advies aan de deeltijdstudent wordt *geen* afwijzing verbonden, behoudens in die gevallen waarin het negatieve advies wordt veroorzaakt door het niet behalen van de wettelijk verplichte TET en/of WISCAT toets bij de opleiding LBA.
- 2) Indien de student voldoet aan de studievoortgangsnorm zoals omschreven in het opleidingsdeel, wordt aan hem een positief studieadvies uitgebracht. De student aan wie een positief studieadvies is uitgebracht, mag zijn opleiding voortzetten.
- 3) Indien de student op het vastgestelde tijdstip niet heeft voldaan aan de studievoortgangsnorm, wordt aan hem, rekening houdend met persoonlijke omstandigheden (artikel 1.37), een bindend negatief studieadvies uitgebracht. De studievoortgangsnorm is opgenomen in het opleidingsdeel.

Artikel 1.36 Bindend negatief studieadvies

Zie ook preambule op pagina 3.

1. De student aan wie een bindend negatief studieadvies is uitgebracht, mag zich niet meer inschrijven voor diezelfde opleiding aan de CHE.
2. Een bindend negatief studieadvies kan slechts worden gegeven als de student met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de gestelde vereisten (studievoortgangsnorm).
3. Een bindend negatief studieadvies kan alleen worden uitgebracht wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. Aan de student zijn voorzieningen aangeboden die de goede studievoortgang waarborgen.
 - b. De benodigde gegevens over de studievoortgang van de student zijn opgenomen in het studievolsysteem OSIRIS;

- c. De opleiding biedt voor elke toets ten minste één herkansing in hetzelfde studiejaar aan, met uitzondering van de toetsen waarvan op basis van artikel 1.19 lid 3 is bepaald dat een herkansing redelijkerwijs niet valt in te passen in het onderwijsprogramma;
 - d. Aan de student is een waarschuwing afgegeven op een zodanig tijdstip dat de student de mogelijkheid had zijn studieresultaten te verbeteren;
 - e. Er is rekening gehouden met persoonlijke omstandigheden voor zover de student tijdig bij de examencommissie hierom heeft verzocht;
 - f. De student is in de gelegenheid gesteld om door de examencommissie gehoord te worden voordat het negatief bindend studieadvies is uitgebracht.
4. Een bindend negatief studieadvies voor een bacheloropleiding - kan ook gelden voor bacheloropleidingen die het onderwijsprogramma (deels) gemeen hebben met deze bacheloropleiding. In dat geval wordt in het studieadvies vermeld op welke opleidingen het studieadvies betrekking heeft.

Artikel 1.37 Tijdsverloop waarschuwing en (negatief) studieadvies

1. Het studieadvies wordt uiterlijk op 31 juli van het betreffende jaar van inschrijving uitgebracht, tenzij er in de periode van 31 juli tot en met 31 augustus voor de student nog de mogelijkheid is om alsnog aan de studievoortgangsnorm te voldoen. In dat geval wordt het studieadvies uiterlijk op 31 augustus van het betreffende jaar van inschrijving uitgebracht. Het uitbrengen van het studieadvies wordt schriftelijk gedaan.

Artikel 1.38 Persoonlijke omstandigheden en uitstel van het studieadvies

1. De examencommissie stelt het uitbrengen van het studieadvies uit indien de persoonlijke omstandigheden van de student hiertoe aanleiding geven. Aan dit uitstel wordt een termijn verbonden, waarna alsnog een studieadvies wordt uitgebracht. Ook wordt aangegeven aan welke studievoortgangsnorm de student na deze termijn dient te voldoen. Ook kan de examencommissie beslissen om nadere voorwaarden aan het uitstel te verbinden. De beslissing tot uitstel, inclusief de termijn, de studievoortgangsnorm waaraan na uitstel moet zijn voldaan en de eventuele nadere voorwaarden, wordt schriftelijk door de examencommissie meegedeeld aan de student.
2. De examencommissie betreft in de afweging bij het uitbrengen van het studieadvies persoonlijke omstandigheden van de student die zijn gemeld, bij de studieloopbaanbegeleider en de examencommissie. De omstandigheden moeten worden gemeld op het moment dat deze zich voordoen, of zo spoedig mogelijk daarna, maar uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van een waarschuwing voor een mogelijk negatief bindend studieadvies.²¹
3. Persoonlijke omstandigheden kunnen aanleiding zijn voor uitstel van het uitbrengen van een studieadvies. Persoonlijke omstandigheden van de student moeten aantoonbaar hebben geleid tot studievertraging. De examencommissie beoordeelt of er sprake is van studievertraging als gevolg van persoonlijke omstandigheden.

Onder persoonlijke omstandigheden wordt onder meer verstaan:

²¹ De reden hiervoor is dat de opleiding op die manier de gelegenheid krijgt om studenten te helpen en bij te sturen. In bijzondere gevallen moet ook rekening worden gehouden met omstandigheden die later zijn gemeld. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van het CBHO 2016/098, op 19 augustus 2016. Daarnaast is een melding bij de studentendecaan van belang in verband met een eventueel later beroep op het Profileringsfonds (afstudeerfonds). Zie daarvoor de regeling Profileringsfonds, bijlage bij het Studentenstatuut.

- a. Langdurige ziekte, psychisch of fysiek;
- b. Functiebeperking: een lichamelijke, zintuiglijke of psychische functiestoornis;
- c. Omstandigheden ten gevolge van een bi-culturele achtergrond van studenten;
- d. Zwangerschap en bevalling;
- e. Bijzondere familieomstandigheden zoals:
 - o De langdurige verzorging van een zieke bloedverwant of iemand binnen het eigen samenlevingsverband;
 - o Langdurige psychische en/of sociale problemen in het eigen samenlevingsverband;
- f. Het lidmaatschap van het bestuur van een studentenvereniging of studievereniging van enige omvang en met volledige rechtsbevoegdheid, dan wel van een vergelijkbare organisatie die activiteiten ontplooit ter behartiging van het algemeen maatschappelijk belang. Een dergelijk lidmaatschap dient voor wat betreft de datum van aanvang, de naam en de aard van vereniging of organisatie bij de examencommissie bekend te zijn.
- g. Het beoefenen van topsport of andere activiteiten op hoog niveau waarbij de student behoort tot de (inter)nationale top van zijn discipline en hieraan ten minste 15 uur per week besteedt;
- h. Het lidmaatschap van de hogeschoolraad, een medezeggenschapsorgaan of opleidingscommissie.

Artikel 1.39 Gevolgen bindend negatief studieadvies

1. De student aan wie een bindend negatief studieadvies is uitgereikt, wordt uitgeschreven met ingang van de maand volgend op het studieadvies. Indien de student bezwaar maakt tegen het negatieve advies, wordt de uitschrijving opgeschort.
2. Indien de uitgeschreven student zich opnieuw voor de desbetreffende opleiding wil inschrijven, kan hij hiertoe een verzoek indienen bij het opleidingsmanagement. Dit is niet eerder mogelijk dan na afloop van het studiejaar dat volgt op het studiejaar waarin aan de student een negatief bindend studieadvies is uitgebracht.
3. Het opleidingsmanagement kan de (aspirant) student toestemming geven zich opnieuw voor deze opleiding in te schrijven, wanneer de student aannemelijk maakt dat hij alsnog de opleiding met goed gevolg zal kunnen afronden. Het opleidingsmanagement beoordeelt het verzoek na een persoonlijk onderhoud met de student. Het opleidingsmanagement vraagt voor de beslissing advies van de examencommissie.
4. Indien de student toestemming krijgt zich opnieuw in te schrijven, volgt hij de opleiding volgens het onderwijsprogramma dat geldt op het moment waarop hij opnieuw wordt ingeschreven. Aan het einde van het eerste jaar van inschrijving, gerekend vanaf het moment waarop de student opnieuw wordt ingeschreven, wordt opnieuw een studieadvies uitgebracht volgens de dan geldende voortgangsnorm voor het eerste jaar van inschrijving.

Artikel 1.40 Studieadvies; bezwaar en beroep

Indien sprake is van een bindend negatief studieadvies, bevat het advies in ieder geval:

- a. De gronden waarop de afwijzing is gebaseerd;
- b. De mogelijkheden voor het indienen van beroep door de student.

Artikel 1.41 Fraude en onregelmatigheden

1. Fraude is een schending van het vertrouwen in (toekomstig) integer handelen en niet verenigbaar met de uitoefening van het beroep.
Onder fraude bij toetsing, bij aanvragen voor vrijstellingen en aanvragen van examens wordt in ieder geval verstaan ieder handelen of nalaten door of vanwege een student, waardoor het vormen van een juist oordeel van diens kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk voor de examinerator onmogelijk wordt gemaakt en/of het beïnvloeden van (onderdelen van) het examenproces met als doel het resultaat van het examen te beïnvloeden. Dat houdt onder andere het volgende in, maar is niet beperkt tot²²:
 - a. De aanwezigheid van (digitale) hulpmiddelen bij een student tijdens de toets waarvan de raadpleging of het voorhanden hebben niet uitdrukkelijk is toegestaan;
 - b. Het tijdens de toets gebruik maken van (digitale) hulpmiddelen op een andere wijze dan is toegestaan;
 - c. Het op frauduleuze wijze gebruiken van toegestane (digitale) hulpmiddelen tijdens de toets;
 - d. Het overnemen van (delen van) tekst, code of ontwerp uit andere bronnen, waarbij de indruk wordt gewekt dat dit werk van de student zelf afkomstig is;
 - e. Het tijdens de toets afkijken of, zolang de toets niet is afgerond/ingeleverd, uitwisselen van informatie, samenhangend met de toets(ing);
 - f. Het meenemen van toetsen, antwoordformulieren of kladpapier;
 - g. Het maken van foto's, aantekeningen, etc. tijdens de toetsinzage;
 - h. Het tijdens de inzage wijzigingen aanbrengen op het gemaakte werk;
 - i. Zich voorafgaande aan de toets in kennis stellen van de vragen, opgaven of modelantwoorden van de betreffende toets;
 - j. Het fingeren en/of vervalsen van enquête- of interviewantwoorden of onderzoeksgegevens;
 - k. Het aanpassen of vervalsen van feedback- of (advies)beoordelingsformulieren.
 - l. Zich tijdens de toets uitgeven voor iemand anders;
 - m. Zich tijdens de toets door iemand anders laten vertegenwoordigen;
 - n. Het vervalsen van handtekeningen of e-mails van beoordelaars of van medestudenten;
 - o. Het vervalsen of antedateren van eigen e-mails.
 - p. Het zich op ongeoorloofde wijze toegang verschaffen tot OSIRIS en/of een medewerkersaccount binnen of buiten de CHE.
 - q. Een ander in de gelegenheid stellen om fraude te plegen.
 - r. Het indienen van producten die door een (commerciële) instelling en/of door een andere perso(n)en zijn geschreven.

Om de fraude te onderzoeken die vermeld is in lid 1 sub d kan gebruik worden gemaakt van plagiaat opsporingsstystemen als Turnitin. Wanneer een student hier niet aan wil meewerken, kan zijn product niet worden beoordeeld.

²² Dit artikel geldt voor alle soorten toetsen (waaronder ook conceptproducten worden gerekend), ook al lijkt het door met name onderdelen a t/m f misschien alleen op schriftelijke toetsen te zijn gericht. Ook bij bijvoorbeeld beroepsproducten is het (uiteraard) verboden om door bepaald handelen of nalaten een juist oordeel van het kennen en kunnen in de weg te staan. De lijst is bovendien niet limitatief; ook onrechtmatigheden die hier niet letterlijk zijn genoemd kunnen gerekend worden tot fraude.

Bij het vermoeden van bedrog of onrechtmatigheid maakt de examinator hiervan melding bij de examencommissie en de betrokken student. Indien dit vermoeden van bedrog of onregelmatigheid geconstateerd wordt door een surveillant noteert hij dit in het proces verbaal. De student wordt in de gelegenheid gesteld om een schriftelijke reactie te geven.

2. De examencommissie kan besluiten dat er sprake is van ernstige fraude bij:
 - a. identiteitsfraude (b.v. zich tijdens de toets uitgeven voor iemand anders of zich tijdens de toets door iemand anders laten vertegenwoordigen);
 - b. het zich op ongeoorloofde wijze toegang verschaffen tot OSIRIS en/of een medewerkersaccount binnen of buiten de CHE;
 - c. als er sprake is van twee of meer van de volgende factoren:
 - i. recidive;
 - ii. meerdere vormen van fraude;
 - iii. fraude in meerdere producten ;
 - iv. fraude in producten die (samen) een relatief groot deel (in EC's) van de totale opleiding betreffen;
 - v. andere door de examencommissie te bepalen zwaarwegende factoren.
3. Met de betrokken student wordt door twee leden van de examencommissie (waaronder ook verstaan wordt de ambtelijk secretaris) een gesprek gevoerd, waarna het verslag van het gesprek aan de student en de examinator wordt gestuurd. De student mag tijdens dit gesprek bijgestaan worden door een derde.
4. Indien de examencommissie oordeelt dat sprake is van fraude, wordt door de examencommissie een sanctie opgelegd variërend van een berisping tot het uitsluiten van deelname aan toetsen voor maximaal een jaar. Hierbij hanteert de examencommissie de richtlijn zoals binnen de examencommissies van de CHE is vastgelegd.
5. Indien de examencommissie oordeelt dat er sprake is van ernstige fraude kan zij het CvB adviseren om de student definitief uit te schrijven.
6. De examencommissie deelt de beslissing zo snel mogelijk mee aan de student, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk, onder vermelding van de gronden en de beroepsmogelijkheden.
7. Lid 2 tot en met 4 zijn voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing indien het bedrog of de onrechtmatigheid wordt ontdekt voor- of nadat het toetsonderdeel is afgelegd.
8. Als de examencommissie vaststelt dat er sprake is van grootschalige fraude, welke van een omvang is dat het de toetsresultaten in hun geheel zal beïnvloeden, beslist de examencommissie onverwijld dat de desbetreffende toets ongeldig is en dat alle deelnemers op korte termijn²³ de toets mogen overdoen.
9. Indien de examencommissie, om wat voor reden dan ook, een tentamen ongeldig verklaart wordt de code ONG ingevoerd in OSIRIS.

²³ Op korte termijn betekent dat de toets zo snel mogelijk opnieuw wordt aangeboden. Belangrijk daarbij is dat de studenten (m.n. de onschuldigen) baat kunnen hebben bij de voorbereiding voor de toets. Een concrete tijdsbepaling zoals 'uiterlijk binnen twee weken' is lastig, omdat de vraag of dat mogelijk is afhankelijk is van organisatorische mogelijkheden. Advies is om wel te streven naar een termijn van maximaal twee weken.

Titel 11 Slotbepalingen

Artikel 1.42 Onvoorziene en bijzondere omstandigheden

1. De examencommissie is bevoegd tegemoet te komen aan de student die geconfronteerd wordt met onbillijkheden van zwaarwegende aard die zich bij toepassing van deze regeling mochten voordoen. De examencommissie is ook bevoegd beslissingen te nemen in zaken waarin deze regeling niet voorziet. Wanneer in bijzondere gevallen een onmiddellijke beslissing noodzakelijk is, beslist de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger. In het laatste geval doet deze zo spoedig mogelijk mededeling aan de leden van de examencommissie.
2. Een beroep op lid 1 (de zgn. hardheidsclausule) heeft geen opschortende werking ten aanzien van de uitvoering van het genomen besluit.
3. Bij beslissingen in het kader van deze examenregeling dient de gelijke behandeling van studenten in gelijke gevallen, uitgangspunt te zijn. Waar dit om dwingende redenen niet mogelijk is, wordt dit uitdrukkelijk en met argumenten onderbouwd aan de student meegedeeld.
4. Bij een tegenstrijdigheid in een bepaling van hoofdstuk 1 en een bepaling uit het opleidingsdeel, prevaleert hoofdstuk 1.

Artikel 1.43 Overige gevallen

1. Het privacyreglement is naast deze regeling van toepassing, [link privacyreglement](#). In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de examencommissie.
2. De student is wettelijk gezien rechthebbende van eventuele intellectuele eigendomsrechten op de door de student ontwikkelde resultaten. Studenten die hun IER niet willen afstaan kunnen in overleg met de opleiding een alternatief zoeken, waarbij het niet noodzakelijk is dat studenten hun intellectuele eigendomsrechten (geheel en al) overdragen. Anderzijds geldt ook dat beoordeling van het werk van de student altijd mogelijk moet zijn en dat de CHE de resultaten moet kunnen overleggen in het geval van een opleidingsaccreditatie. .
- 3.

Titel 12

Bijlagen

Bijlage 1 Toetsregels

Vooraf

1. De student is uiterlijk vijftien minuten voor aanvang van de toets aanwezig in de toetsruimte. Na de officiële aanvangstijd van de toets wordt de student geen toegang meer verleend tot de ruimte waarin de toets wordt afgenomen.
2. De student dient zich te kunnen legitimeren door middel van een geldig identiteitsbewijs. Daaronder wordt uitsluitend verstaan: een geldig paspoort, rijbewijs of ID-kaart. Wanneer de student een geldig identiteitsbewijs bij zich heeft, mag hij deelnemen aan de toets. Het identiteitsbewijs dient goed zichtbaar op tafel gelegd te worden. Kopieën van de genoemde identiteitsbewijzen kunnen niet ter legitimatie dienen. Wanneer een student geen geldig ID kan tonen is de student niet gerechtigd deel te nemen aan de toets.

Tijdens de toets

3. Studenten tekenen de presentielijst. Indien de student niet op de lijst staat, heeft hij geen recht op deelname. Het identiteitsbewijs ligt op tafel in het zicht van de surveillant. Verder bevinden zich alleen toegestane hulpmiddelen binnen bereik van studenten. Gezamenlijk gebruik van deze middelen is niet toegestaan.
4. In het geval van een digitale toets moet de student actuele inloggegevens van het CHE-account tot zijn beschikking hebben om in te kunnen loggen.
5. De toegestane hulpmiddelen staan op het protocol van de surveillant, op aangeven van de examinerator/docent.
6. Jassen, sjaals, petten e.d., tassen, telefoons, horloges of andere (digitale) hulpmiddelen die niet gebruikt mogen worden tijdens de toets, moeten voorin het lokaal worden gelegd, waarbij de aanwijzingen van de surveillant dienen te worden gevolgd. Telefoons en andere apparaten moeten uitgeschakeld zijn.
7. Drinkflesjes met water mogen in de toetsruimte meegenomen worden naar de tafel mits het flesje geen etiket heeft.
8. In de toetsruimte voor schriftelijke toetsen liggen toetsopgaven, uitwerkpapier en kladpapier klaar aan het begin van de toets. Men mag uitsluitend van het door het Toetsbureau verstrekte papier gebruik maken. Alle uitgereikte papieren dienen aan het eind van elke toets te worden ingeleverd, met inbegrip van het kladpapier.
9. Totdat de surveillant heeft aangegeven dat de toets is begonnen, mogen de klaarliggende opgaven niet ingezien worden en het uitwerkpapier en het kladpapier niet gebruikt worden.
10. De student neemt stilte in acht tijdens de toets en bezorgt medestudenten/ surveillanten en andere aanwezigen in de toetsruimte geen overlast. Bij overlast kan de surveillant de student uitsluiten van verdere deelname aan de toets.
11. Vanaf het moment dat de toetsen worden uitgedeeld, en bij digitale toetsen op het moment dat de surveillant het aangeeft, wordt er onderling niet meer gesproken.
12. Het dragen van een hoofddeksel/hoofddoek uit religieuze overtuiging is toegestaan. In andere gevallen legt de student zijn hoofddeksel voorin de toetsruimte, of bij zijn jas/tas.
13. Na het tekenen van de presentielijst mogen studenten de toetsruimte niet verlaten met de bedoeling er later ter voortzetting van de toets terug te keren, tenzij de student hier recht op

heeft als voorziening in het kader van een Bijzondere Toetsregeling. De toetsruimte mag, ook in een bijzonder geval, alleen onder toezicht van een surveillant of een CHE-medewerker tijdelijk worden verlaten.

14. Bij vermoeden van (poging tot) fraude meldt de surveillant dit aan de betrokken student(en). De student wordt wel in de gelegenheid gesteld de toets af te maken. De surveillant maakt aantekening en foto's van de door hem geconstateerde gedragingen. Eventuele bewijsstukken worden door de surveillant ingenomen. De aantekeningen van de surveillant, het toetswerk en inbeslaggenomen zaken worden ingeleverd bij het Toetsbureau. Het Toetsbureau meldt e.e.a. bij de examencommissie en overhandigt e.e.a. binnen vijf werkdagen aan de (secretaris van de) examencommissie.

Na afloop van de toets

15. In de toetsruimte voor digitale toetsen dienen de eventuele toetsopgaven en kladpapier aan het einde van de toets te worden ingeleverd.
16. De student die klaar is met het afleggen van de schriftelijke toets legt alle uitgereikte papieren op de hoek van de tafel. Uitwerkingen van toetsopgaven moeten voorzien zijn van naam, studentnummer en klas. Zodra de surveillant de papieren heeft ingenomen, mag de student de toetsruimte verlaten, volgens onderstaande regels.
17. De studenten mogen de toetsruimte niet eerder dan 15 minuten na het aanvangstijdstip van de toets verlaten en vervolgens na elk kwartier of wanneer de surveillant het aangeeft. De student dient bij vertrek zowel binnen als buiten het lokaal op de gang stilte in acht te nemen.

Tijdens de collectieve- en individuele toetsinzage

18. Tijdens de toetsinzage is het gebruik van informatiedragers zoals telefoons, smartwatches, e.d. niet toegestaan. Deze dienen voorafgaand aan het inzagemoment voor in het lokaal gelegd te worden.
19. Tijdens het inzagemoment mogen geen aantekeningen gemaakt worden.